

Instytut Pamięci Narodowej - Kraków

<https://krakow.ipn.gov.pl/pl4/aktualnosci/20228,Wystawa-plenerowa-Niech-polska-ziemia-utuli-ich-do-spokojnego-snu-Ekshumacje-i-i.html>
26.04.2024, 05:32

Wystawa plenerowa „»...Niech polska ziemia utuli ich do spokojnego snu...« Ekshumacje i identyfikacje ofiar terroru komunistycznego - Wieliczka, 20 maja 2015

Oddział Instytutu Pamięci Narodowej zaprasza na otwarcie wystawy „»...Niech polska ziemia utuli ich do spokojnego snu«. Ekshumacje i identyfikacje ofiar terroru komunistycznego” – 20 maja br. o godz. 11.00, pl. M. Skulimowskiego, (skwer przed Pałacem Konopków).

Ekspozycja prezentuje wyniki prac ekshumacyjnych i identyfikacyjnych, prowadzonych przez Instytut Pamięci Narodowej oraz Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie w ramach ogólnopolskiego projektu badawczego „Poszukiwania nieznanymi miejsc pochówku ofiar terroru komunistycznego z lat 1944–1956” oraz Polskiej Bazy Genetycznej Ofiar Totalitaryzmów (PBGOT).

Wystawa ma na celu ocalenie od zapomnienia pomordowanych przez UB i pochowanych w nieznanymi jak dotąd miejscach. Na dwóch pierwszych planszach został zaprezentowany przebieg prac ekshumacyjnych oraz identyfikacyjnych. Pozwoli to szerokiej publiczności zapoznać się ze specyfiką pracy archeologów, antropologów czy genetyków, którzy współpracowali z historykami przy tym projekcie.

Od ponad dwudziestu lat trwa powolny proces przywracania pamięci o ofiarach reżimu komunistycznego w Polsce. W większości chowano je potajemnie, w nieoznaczonych, często zbiorowych, mogiłach. Podejmowano też działania, mające utrudnić identyfikację ofiar. Przez dziesięciolecia przedstawiciele reżimu komunistycznego starali się zatrzeć ślady zbrodni. Dla rodzin zamordowanych oznaczało to często dożywotnią niepewność losu ich bliskich oraz uniemożliwiało ostatnie pożegnanie czy odwiedzanie grobów. Przywracając pamięć o ofiarach, należy zwrócić im tożsamość celowo zatartą przez komunistów. To powinność pokolenia Polaków żyjących w wolnej Polsce.

Prace związane z identyfikacjami w ramach projektu badawczego wymogły nawiązanie oficjalnej współpracy IPN oraz Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie. W ramach porozumienia powołano PBGOT. Celem powołania PBGOT było stworzenie banku DNA do gromadzenia materiału genetycznego ofiar totalitaryzmów i ich krewnych. Zakres działalności został określony na lata 1939–1956, obejmował on ofiary XX-wiecznych totalitaryzmów: hitlerowskiego i stalinowskiego, a także osoby zaginione i zamordowane w

wyniku konfliktów zbrojnych XX w., m.in. żołnierzy poległych we wrześniu 1939 r. w obronie polskich granic, osoby cywilne zaginione w okresie niemieckiej i sowieckiej okupacji, a także poległe w Powstaniu Warszawskim. Rozpoczęte na PUM badania genetyczne umożliwiły pierwsze identyfikacje ofiar reżimu komunistycznego po trzech miesiącach od powstania bazy. W przeciągu pierwszego roku funkcjonowania zebrano materiał od przeszło 400 członków rodzin ofiar. Na wystawie zostaną zaprezentowane sylwetki 28 zidentyfikowanych postaci.